

Mikołaj z Radomia

- postać tajemnicza: *Nicolaus Geraldii de Radom*, członek watykańskiej curia, za papieża Bonifacego IX (1390–1404);
- *Nicolaus gravicembalista domine regiae Poloniae*: klawicymbalista królowej Zofii? (Holszańskiej: 4 żona Jagiełły)
- dwie hipotet. wersje biografii (oparte na 2 datach: 1426, 1440):
 - 1375-1440
 - 1400-1470
- pierwszy polski komp. muz. polif.
- tw. b. ambitna, na europ. poziomie: łączy wzory Ciconii (Zacara da Teramo) z Dufayem:

- wszystkie komp. zach. w 2 rkp.:

PL-Wn 378 (=StP) (ok. 1420-30, tylko fotokopia!): 18 utw.

PL-Wn 8054 (Kras 52) (ok. 1430) – 36 utw.: w tym 7 utw. Mikołaja z Radomia:
Hystoriographi aciem, Magnificat, 2 x Gloria, 2 x Credo, oraz „ballada” (utwór bez tekstu).

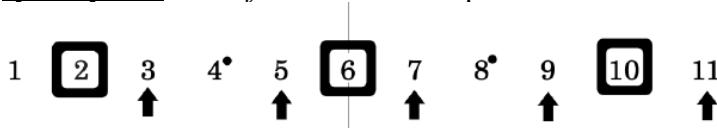
Łącznie 10 komozycji:

- *Historiographi aciem mentis*
- *Magnificat*
- *Alleluja*
- Gloria - Credo 1
- Gloria - Credo 2
- Gloria - Credo 3
- „ballada” (utwór bez tekstu).

>>

Mikołaj z Radomia: *Magnificat* (3-gł.): tekst 12 weretów.

- 11 odcinków, bo 2 ostatnie wersety 11+12 [„doksologia”] stanowią jedność.
- oparty na chorale (ton 1), ale poddanym wariacyjnym przetworzeniom;
- pierwsze w PL zastosow. improwizowanego *fauxbourdonu* („per bordunum”)
- konstruktywizm formalny > precyzyjnie obmyślana architektonika
- forma symetryczna: odc. *fauxbourdonu* + podobna liczba taktów (w. 3, 5, 7, 9, 11).

Zaznaczone zostały:

kreska	– oś symetrii
█ kwadrat	– fauxbourdon (2, 6, 10)
● kropka	– augmentacja (4, 8)
↑ strzałki	– podobna ilość taktów (3, 5, 7, 9, 11)

<http://www.youtube.com/watch?v=IkG1C06WeWk&feature=related>

PŁYTA:

http://www.google.com/imgres?imgurl=http://www.wojamusa.pl/sklep/html/shop_image/product/3594823ca4e76607f37c87ef039a86f7.jpg&imgrefurl=http://www.wojamusa.pl/sklep/htm...&tbnh=90&tbnw=101&zoom=1&usg=_DFMr1GG2DqfhDTNLWXikEQdlWJ0=&docid=cri4ZKDDwRuqBM&sa=X&ei=8etmUrLNAcKP7Aac94HIDg&ved=0CE0Q9QEwBO

Mikołaj z Radomia: *Historiographi aciem mentis*:

<https://www.youtube.com/watch?v=uYpzLQmgzs> (tekst)

- panegiryczny tekst Mikołaja z Błonia lub biskupa Stanisława Ciołka.
- o narodzeniu w 1426 królewicza Kazimierza (Jagiellończyka)

nuty: <http://www.arsnovapolonia.eu/nuty.html>

CZĘŚCI MSZY:

- c.f. z własnej inwencji, cechy włoskie (Ciconia), bardziej zachowawcze niż *Magnificat*.

Mikołaj z Radomia - Gloria 1:

<http://www.youtube.com/watch?v=yKjnKj0Cmj8>: **pax-pax-pax (hoquetus)**

Mikołaj z Radomia - Gloria 2:

http://www.youtube.com/watch?v=AXXXUvDe_tk&feature=related

Mikołaj z Radomia - Credo 1:

<http://www.youtube.com/watch?v=GWp6XKoZmk0&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=bR9NF905nJk&feature=related> – Credo chorałowe

Mikołaj z Radomia – Ballada (3-gł.):

- obszerna, bez własnego c.f., swobodna konstrukcja polif., cechy **conductu**,

- ma 2 kadencje wewn. = wzory ballady Ars nova

<http://www.youtube.com/watch?v=-GLaBiHAr1g&feature=related> - live

<http://www.youtube.com/watch?v=-GLaBiHAr1g>

Mikołaj z Radomia – Alleluja:

http://www.google.com/imgres?imgurl=http://www.triangiel.com/scores/003_alle.gif&imgrefurl=http://www.triangiel.com/chmiesz.html&h=842&w=597&sz=9&tbnid=jo_vSVZinOi3TM:&tbnh=90&tbnw=64&zoom=1&usg=_45aBqly3Mq0jElaFzRl0KCG2Dz8=&docid=3fD92HETecep8M&sa=X&ei=8etmUrlNAcKP7Aac94HIDg&ved=0CE8Q9OEwBg

Dufay: Bon jour...

<http://www.youtube.com/watch?v=4aeN3wcjOGU&feature=related>

>>

Piotr z Grudziądza (1392 - po 1452).

- muzyk i poeta, odkryty w 1975 (Jaromir Cerny, Praga).

- podpis/sygnatura kompozytora w akrostychu: początkowe litery kolejnych słów tekstu = klucz do zidentyfikowania osoby i dzieła P.

„Petrus Wilhelmi de Grudencz” > II/5: *Pneuma eucaristiarum / Pregrata era tunc regali vera stirpe....*

- postać ponad-narodowa: wywodził się z pruskiego mieszczaństwa (Grudziądz),

- 1418: immatrikulacja na UJ w Krakowie (do 1430 = 12 lat),

- w Krakowie zaczyna komponować (2 utw. zach. w Kj 2464, 1420-30),

- Wrocław (2 utw. zach. w WRu 269, 1420-30): Wrocław, kleryk > wyjazd do Rzymu;

- kapelan cesarza Fryderyka III Habsburga,

- ok. 1430 pobyt w: Wiedeń, Bazylea (?),

- w rkp. „St. Emmeram”: 2 kompozycje Piotra, sąsiadują z dziełami Dufaya i Dunstable'a.

- od 1450: pobyt w Czechach (?): zachow. 14 utw (później czeskie przeróbki = „czeski motet”).

- ok. 1460: pobyt na Śląsku: Żagań => tu powstał „Śpiewnik Głogowski” („Glogauer Liederbuch”): dawniej przechowywany w Statsbibliotek w Berlinie > po 1945 utajniony w Krakowie BJ, odtajniony ok. 1980 r. (pierwszy zabytek w formie księgi głosowych)

Dorobek:

- do ok. 1980 r. znano 21 komp. + 2 teksty = 23 (ed. Cerny)

- obecnie: liczba ok. 40.

- motety wielotekstowe (większość),

- cantiones,

Ot, królestwo się zakłada,
Krótko się w nim tylko włada
I zniesione w niwecz pada,
Kiedy minie władcy czas.

A krakowska nasza wiara,
O pomysłach co niemiara,
W myśl się profesorów stara
Króla obrać spośród nas.

Wybieramy Krakowiaka,
Z wszystkich najlepszego żaka,
Niczym lilija chłopaka
Przepełnego wszelkich kras.

.....

Anon., *Cracovia civitas* (3-gł.) [2 kopie: Kras i Wn 378]

- okazała komp. na cześć Krakowa;
- tekst bp. Stanisława Ciołka (podkanclerzy na dworze Jagiełły)
- ok. 1426; dawniej przypisywano Mikołajowi z Radomia;
- motet, dobra znajomość techniki komp.

<https://www.youtube.com/watch?v=sW8wqnWhFo4>